

Stanisław Piela (1911 -1940)

Stanisław Piela urodził się 6 września 1911 roku w Rzeszowie. Mieszkał wraz z rodzicami Teklą i Michałem Pielą przy ul. Fircowskiego 3. Absolwent Gimnazjum w Rzeszowie w 1932 r. Swoje życie związał z wojskiem. Ukończył Szkołę Podchorążych Inżynierii w Warszawie w roku 1935. W październiku tego roku został mianowany podporucznikiem, ze starszeństwem od 1934.

W latach 1935- 1937 pełnił służbę w 4 baonie saperkim. W 1937 otrzymał przeniesienie do nowo powołanego Centrum Wyszkożenia Saperów w Modlinie, gdzie w marcu 1938 r. został mianowany dowódcą plutonu w Kompanii Szkoły Podoficerów Saperów dla Małoletnich. Od wiosny 1939 roku pełnił też funkcję dowódcy plutonu w Kompanii Kursów Specjalnych. W 1939r. został awansowany na stopień porucznika, ze starszeństwem od marca 1938.

W chwili wybuchu wojny Stanisław Piela stanął na czele plutonu minerskiego utworzonej 4 września 1939r. Grupy Mostowej Naczelnego Dowództwa Saperów, wchodzącej w skład armii „Modlin”. Grupa Mostowa otrzymała niezwykle ważne zadanie utrzymania w pełnej sprawności mostów drogowych na Wiśle. 5 września żołnierze otrzymali rozkaz obrony wschodniego brzegu Wisły oraz przygotowania mostów do ewentualnych przepraw na odcinku od Warszawy do Sandomierza. Zadanie to miały wykonać oddziały minerskie, w tym pluton porucznika Pieli. 6 września lotnictwo niemieckie rozpoczęło intensywne bombardowanie mostów oraz przepraw na Wiśle. Pluton porucznika Pieli obsługiwał most w Świdrach Małych. Został on zniszczony przez lotnictwo niemieckie. Prace nad jego naprawą prowadziły 2 plutony 11-tej zmotoryzowanej kompanii mostów ciężkich pod dowództwem kapitana Karwińskiego oraz pluton porucznika Pieli. W sumie pracowało tam około 90 saperów, którzy korzystali ze wsparcia miejscowej ludności. Ponowny nalot spowodował jednak przerwę w pracy. Na skutek pojawienia się niemieckich oddziałów doszło do przegrupowania rozproszonych plutonów. Rozkaz wysadzenia mostu w Świdrach Małych otrzymał porucznik Piela. Nastąpiło to 10 września o godz. 4.50. Żołnierze plutonu, otrzymali kolejny rozkaz nakazujący przegrupowanie na wschodni brzeg Bugu. 13 września oddziały skoncentrowały się w rejonie Chełma. Chaos, krzyżujące się wzajemnie rozkazy, brak informacji a przede wszystkim straty ludzkie poniesione w ciężkich walkach z Niemcami. 18 września żołnierze otrzymali rozkaz złożenia broni. Odrzucając możliwość przyjęcia takiego rozwiązania pluton minerski porucznika Stanisława Pieli połączył się z Grupą Bojową Saperów majora Wacława Plewako. 22 września cała grupa przepłynęła się przez Bug. Ciężkie walki trwały do 29 września. Z powodu szybkiego podchodzenia w ten rejon jednostek radzieckich dalsza walka stała się niemożliwa. W Krzemieniu w dniach 29 i 30 września oddziały te stoczyły z oddziałami sowieckimi ostatnią większą bitwę kampanii wrześniowej. 1-go października zgrupowanie dotarło do Sanu. Niestety San był już silnie obsadzony przez Niemców. Każda próba przebicia się przez ich pozycje z góry skazana była na niepowodzenie. W tej sytuacji dowódca pułkownik Zieleniewski zdecydował się przyjąć radziecką propozycję zaprzestania walki i podjął decyzję o złożeniu broni wyłącznie przed Rosjanami. Od tego momentu los żołnierzy był w rękach Sowietów. Osadzeni w Starobielsku w obwodzie woroszyłowgrodzkim na terenie obecnej Ukrainy, w dawnym żeńskim klasztorze, mocno strzeżeni przez 10 zewnętrznych posterunków, w nieludzkich warunkach przetrzymywani byli do kwietnia 1940 roku. Od 5 kwietnia do 12 maja 1940 roku w siedzibie obwodowego NKWD w Charkowie wymordowano 3739 jeńców z obozu starobielskiego. Ciała zamordowanych strzałami w tył głowy wywożono ciężarówkami i chowano w zbiorowych mogiłach pod Charkowem w szóstym rejonie strefy leśno-parkowej, 1,5 kilometra od wsi Piatichatki. Wśród nich był porucznik Stanisław Piela, który w chwili śmierci miał tylko 29 lat.

Dąb pamięci, poświęcony porucznikowi Stanisławowi Pielu został posadzony 09.04. 2010r. przed budynkiem Szkoły Podstawowej Nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi w Rzeszowie Opiekę nad dębem sprawują uczniowie szkoły.